

Det er vægten, der bestemmer

Tekst Julie Dupont, Sanne Jamili, Line Thulstrup, Nete Stubkjær og Julie Kilden Nielsen, sygeplejestuderende på modul 9, VIA Sygeplejerskeuddannelsen, Campus Aarhus

Illustration Pia Olsen

En ung kvinde er svært syg af en spiseforstyrrelse, men har skrevet under på at indgå i et specifikt program på den afdeling, hvor hun er indlagt. Hun føler sig ikke parat til at følge programmet, men der er ingen vej udenom.

Ea, som er i 20'erne, har været syg med svær anorexia nervosa i mange år. Hun er aktuelt indlagt på en specialafdeling. Ved indlæggelsen skal patienterne underskrive informeret samtykke til behandling om bl.a. at indgå i et miljøterapeutisk forløb, kaldet faseprogrammet. Men spørgsmålet er, om Ea ved, hvad hun samtykker til, og om hun reelt er selvbestemmende. Hun er meget påvirket af sin sygdom og vejer 42 kg trods sine 170 centimeter. Efter tre uger er Eas vægt steget nok til, at hun er i fase 2 i behandlingen. Ifølge faseprogrammet er hun klar til at blive sendt hjem på weekend. Mens Ea har været indlagt, er der opstået konflikter i hjemmet, og de trykke rammer er brudt. Kaos i hjemmet gør, at Ea ikke vil hjem, da hun ikke tror, hun kan få den støtte og hjælp, som er nødvendig for hende. Alligevel bliver hun sendt på weekend. De ændrede forhold i hjemmet betyder imidlertid, at præmissen for hendes skriftlige samtykke til at følge faseprogrammet er ændret, og man kan undre sig over, at vægten alene skal bestemme, hvilken fase Ea kommer i, og dermed hvilken behandling hun modtager.

- Hvordan kan det forsvares at sende Ea hjem på weekend?
- Vurderer I, at Ea reelt har givet samtykke, og at hendes autonomi er intakt, da hun skriver under? På hvilken baggrund?

Læs, hvad to sygeplejersker med særlig interesse for etik mener om spørgsmålene.

Svar 1. Det kliniske team må have vurderet, at en hjemsendelse vil være det fagligt korrekte valg. Samtykket til behandlingsforløbet afgives juridisk af en kompetent, habil person, da denne ikke har fået tildelt en værge. Etisk er det ofte et spørgsmål, om patienten helt kan gennemskue konsekvenserne af sit valg, men i dette tilfælde ser det ud til, at patienten er i stand til dette. Derfor bør patientens valg accepteres både ved indledning af behandlingsforløbet og senere, når patienten ikke ønsker at følge teamets anbefalinger. En autonom, kompetent patient har ret til at fravælge den fagligt set bedste behandling. Hvis valget afstedkommer en belastning, som afdelingens ressourcer ikke kan honorere, skal patienten informeres om dette, men også om, at teamet samtidig ikke finder det faglige tilbud uforsvarligt. Hvis ressourcerammen presser teamet fagligt, må dette forelægges ledelsen.

Af Dorte E.M. Holdgaard, RN, exam.art., SD, MPA, funktionsleder ved Tværfagligt Smertecenter og formand for Lokal Klinisk Etisk Komité ved Aalborg Universitetshospital.

Svar 2. Forudsætningen for en vellykket behandling af anorek er, at der kan opbygges en terapeutisk alliance. En forudsætning for denne alliance er, at Ea kender planerne for sin behandling og at personalet og forældrene støtter hende og holder aftaler. Eas tilfælde er hjemmesituationen ustabil, hvilket gør, at hun er en særlig sårbar situation. Ea er et voksent, selvstændigt individ og skal jf. sundhedsloven informeres og give sit samtykke til behandlingen. Til trods for at Ea er meget påvirket af sin sygdom vil jeg antage, at den behandlingsansvarlige læge har vurderet at Ea ikke er psykotisk, men stabil og derfor kan give sit samtykke til behandlingen. Karakteristisk for en ung, som lider af anorek er, at den unge har svært ved at tage ansvar for omsorgen for sig selv. Derfor er en del af behandlingen at give ansvar tilbage den unge ved at fastholde aftaler under henvisning til det informerede samtykke og herved vise hensyn til den unges patientintegritet og værdighed.

Af Hanne Reinhold Juul, leder af Specialteamfunktion Psykiatrisk Afdeling Esbjerg, Lokalpsykiatri Esbjerg, medlem Sygeplejeetisk Råd, www.dsr.dk/

